

Fer-se-n'ho (II)

El nostre comentari d'ahir, dedicat a la possibilitat —excepcional— de combinar els pronoms febles *en i ho*, es ressentia visiblement d'una conclusió massa comprimida, i mereix, potser, si el benèvol lector no ho troba excessiu, una petita ampliació.

El que intentàvem de posar en relleu en el nostre comentari és que tots els exemples fins ara adduïts de l'ús de la combinació pronominal *n'ho*, i aplegats per Jaume Macià en una nota al seu estudi "Els pronoms adverbials" ("Butlletí interior dels seminaris de la DEC", 177), són de frases amb els verbs sinònims *emportar-se i endur-se, així com, en un cas, amb el verb enrossegat-se*, usat per Victor Català, que de fet té també el mateix significat (una mica més específic) i una formació analoga (amb el pronom *en* aglutinat), i, encara, els exemples del parlar gironí adduïts així mateix per J. Macià en la seva nota i que ahir no vam poder transcriure: *Va emportar-se-n'ho i Va endur-se-n'ho*. Llevat, doncs, de l'exemple de Carner, ...*una rosada matinal se n'ho va endur*, que J. Solà interpreta com una adaptació de *s'ho va endur* a les necessitats del vers (i hi afegeix que si la interpretació és correcta, l'adaptació és genial), en tots els altres casos la combinació *n'ho* es pot interpretar, com proposa J. Macià, a partir d'una duplicació o ús expletiu del pronom *en*, que és un dels constituents, a tall d'un prefix, dels verbs de les frases en què apareix aquesta combinació. En canvi, en l'exemple aportat per nosaltres de Pous i Pagès (*La vida i la mort d'en Jordi Friginals*, MOLC, pàg. 176), *Cada dia l'endarreriràs més i més, fins a fer-te-n'ho tot de mala manera*, no hi cap ús expletiu o duplicació sinó, simplement, la combinació amb *ho* del pronom *en* del conjunt *se'n*, amb el qual el verb *fer* adquireix el significat especial de "despendre, desapropiar-se". Té en comú, però, amb els exemples anteriors, que el pronom *en* no representa cap complement sinó que actua com un element que enriqueix o modifica la significació del verb.

En conclusió, sembla que si *en i ho* es poden combinar, és només, excepcionalment, quan el primer no és ja el representant de cap complement, i no, per tant, en frases amb verbs com *treure, extreure, obtenir, aconseguir*, etc., que poden dur un complement no d'objecte representable per *en*, el qual podria coincidir normalment amb *ho*, cosa que explica que les gramàtiques no se solguin ocupar d'aquesta combinació.